

ኢሕአፓና ኢሕአፓዎች። የዶክተሩ እንቆቅልሽ፤ የምንሸር ምሬት እና የፕሮፈሰሩ ቅሬት

አቦ አራዳ አባ ሻውል

ግንቦት ፮ ቀን ፪ሺህ፯ ዓ.ም(ግንቦት 5 ቀን 2007 ዓ.ም)

በኢሕአፓና በኢሕአፓዎች መካከል የነበረውና ያለው ልዩነት ከጊዜ ወደ ጊዜ እያገረሽ አንደሄደ የአደባባይ ምስጢር እየሆነ መጥተዋል። ምክንያቱም ጉዳዩ ቀላልና ውስብስብ ስለሆነ ነው። ቀላል የሆነበት ምክንያት በአባሎቹ፤ በተባባሪ አባሎቹና በደጋፊዎች የሚታረቅ ቅራኔ ስለሆነ ቀላል ያደርገዋልና ነው። ይህ ማለት ድርጅቱ ኢሕአፓ የተገነባውና የሚያገለግለው ዓላማ ለሁሉም ኤትዮጵያውያን ስለሆነና መልካም ግንዛቤና ፍቅር ስለ አስተማረ ነው። የድርጅቱ ዓላማና አካሄድ ብሎም መመዘኛው ከአባሎቹ ሁኔታና ፍላጎት ስለ ማይለይ ነበር። ታሪካቸውም አንድና አንድ ነው። በዴሞክራሲያዊ መንገድ ዴሞክራሲያ በኢትዮጵያ ለማስፈን ነበር/ነውም። ለዚህ ለተቀደሰ ዓላማ ድርጅቱ እስከ አሁን በተለያዩ መንገድ ብዙ መስዋዕት እየከፈለና እየስከፈለ ይገኛል። ድርጅቱ ለምን መስዋዕት ያስከፍላል ለምን ራሱ አይከፍልም ሊባል ይቻላል? ድርጅቱ ግን ግዑዝ ስለሆነ በቀጥታ መስዋዕት ሊከፍል አይቻለውምና ነው። ነገሩ ለማብራራት ያህል የኢሕአፓ ድርጅት ተቻቻማዊ ወይም institutional ስለሆነ ነው።

በካፒታሊት አገር ለምትኖሩ ደግሞ እንደ ኮርፖሬሽናዊ ፓርትነሺፕ ያለው ግንኙነት መሆኑ ነው። እንደሚታወቀው በኢትዮጵያ ብዙ ብዙ አገራዊ ተቻሞች እንደ ቤተ-ክርስቲያን፤ ቤተ-ሰብ፤ ማኅበረ-ሰብ፤ አፈርሳታ፤ ዕቁብ፤ ቄስ ትምሕረት ቤት ወዘተርፈ ነበሩ አሁንም አሉ። ነገር ግን የፖለቲካ ወይም ሥርዓተ-አሠተዳደር (ተቋም) ስለፈረሰ ኢሕአፓ ወራሽ ማን ሊሆን ይገባል ለሚለው ጥያቄ ለመመለስ እስከ አሁኑ ሰዓት በትግል ላይ ይገኛል። ማንም ያላደረገውን ኢሕአፓ (ኤትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ) ብሎ ሥም አወጣ። ቋሚ institution ፈጠረ ማለት ነው። ይኸንን እንደ ኃጢአት ተቆጥሮ እነሆ በተቃዋሞቹ በኩል ታሪክ ለማጉደፍና አገርና ሕዝብ እንዳይበለጽግና እንዳያደግ በየጊዜው ሕዝብን ለማተራመስ ሩጫ ተይዘዋል። ከላይ እንደገለጥኩት ድርጅቱን ለማጥቃት ስለ ማይቻላቸው ተቃዋሞች በሆነ ባልሆነ ምክንያት የኢሕአፓ አባሎችን፤ ደጋፊዎቻቸውና ተባባሪዎቻቸውን ለማጥቃትም ሆነ ለማጥቆር ይራራጣሉ። ትግሉ ግን ይቀጥላል እነሱም ጭሆታቸውን ይቀጥሉ።

እነሱ እነማን ናቸው? ብዙ ጊዜ ለመጻፍ የምሞከረው የመፍትሄ ሐሳብ ለመለገስ ነበር/ነውም። በእኔ ዕይታ እነሱ የምላቸው የድርጅቱን ዓላማና መንገዱ የማያውቁ፤ ያልተገነዘቡ የሚያውቁትን መሣሪያ ሁነው የሚያገለግሉ ናቸው። በዚች ጽሁፌ ግን ሦስት ሰዎች የማዕርግ ሥማቸው ዶክተር፤ ምንሸርና ፕሮፈሰር ተብለው ሲታወቁ ሦስቱም በኢሕአፓ የትግል መሠመር የተሰለፉ ስለ መሆናቸው ከራሳቸው አንደበት ሰምተነዋል። በድርጅቱ በኢሕአፓ የሥራ ክፍፍል እንጂ የሥልጣን ክፍፍል ስለ አልነበረና ስለሌለ ማዕርጋቸው ይህ ነበር ብዬ ለመናገር አልቻልኩም። ለጊዜው ሁሉም ጓድ ወይም ብጻይ ብለን እንጥራቸው።

የጋድ ዶክተር እንቆቅልሽ

ዶ/ር አያሌው መርጊያው ጉበና ስለ ኢሕአፓ እንቆቅልሽ መጽሐፍ መጻፋቸውን በኢትዮ-ሚዲያ ድህረ ገፅ አበሰረውናል።

መጻፋቸው ባልከፋ ነበር፤ ነገር ግን እንደምሁርነታቸው የምሁርነት ሥራ የሠሩ አይመስልም። መጻፋቸው በገበያ ስላላገኘሁት ለማንበብ አልቻልኩምና ብዙ የምለው የለኝም። በዚህ መጣጥፌ ለማለት የፈለኩት ጉዳይ ግን አለ። ይኸውም አርዕስታቸው እንቆቅልሽ ስለሚል እንቆቅልሹን ለመፍታት መቸኮላቸው ነው። ከመቸኮላቸው በላይም ጥቅስቻቸውን ያለ ቦታና ጊዜ ከማንደሩ ውጭ እያላተሙ በስማ በለው መጥቀሳቸው ነው። ዋለልኝ እንዲህ አለ ብርሃን መስቀል፤ ይርጋ ተሰማ እንደዚያ አለ ብሎ አሉባልታ ከማጣቀስ በላይ ሁሉንም በጅምላ የኢሕአፓ ሰዎች፤ የሜኤሶን ሰዎች ፤ የአኤልፍ ሰዎችና የደርግ ሰዎች በአንድ ዘምቢል በማጎራቸው ጽንሐተ ምሁር ሳይሆኑ ተራ ምሁር አድርጎቸዋል። ምሁር ማለት እኮ በእንገሊዘኛ ድኩተርና ባላገኙበት ማለቴ ነው CC (concept እና context) ሲያጣቅሱ በማንበቤ ነው።

ለመሆኑ መቼ ነው ከኢሕአፓ ጋር የተዋወቁት? ለማለት የፈለግሁት ከድርጅቱ ዓላማና ፍፃሜ origin-destination (O-D ለማለት እንጂ ኢሕአፓዎች ለማለት አይደለምና ጥያቄን በጥንቃቄ ይመርምሩትና ከቻሉ መልስ ይሰጡበት። Motivated ሁነው ነው ወይስ Inspired ሆነው ኢሕአፓን የተቀላቀሉ ቀናነት ካሎዎት ይንገሩንና እንቆቅልሹን እንፈታዎታለን።

በተረፈ እኔም መጽሐፎን ላንብብ እርስዎም መልስ ያዘጋጁ የጽንሐተ-ምሁር መልስ ማለቴ ነው እንጂ ከሰሙትና ካነበቡት ብቻ ከሆነ ላንግባባ እንችላለንና ነው። በጥናትና በምርምር ከሆነ እንቆቅልሹ ሳይፈታ አይቀርም። ኤትዮጵያ አያሌ ጽንሐተ-ምሁራን አላትና።

የጋድ ምንሽር ምሬት

የአቶ አሸናፊ አራጋው ጽሁፍ በአሲምባ ድህረ-ገፅ ወጥተዋል። ጓድ ምንሽርን በሚገባ አውቃቸው አሉ የሰፈራ ሰው ናቸው። ከአሰርት ዓመታት በፊት “ተጠንቀቅ አማራ” ብለው ከመጻፋቸው በፊት ክፍሉ ታደሰ ስለማይሰጠኝ አንተ ጠይቅና የዋለልኝ መኮንን የመገንጠል ጸሐፊ አሰጠኝ ብለውኝ እኔ ዋናውን እሰጣት አለሁ በማለት ከጸሐፊው ወንድም ጋር አገናኝቻቸው ነበር።

በዋለልኝ መኮንን ወንድም አገላለጥና አባባል የረኩ መሰለኝ። ይህንን ከላይ የምገልጠው አቶ አሸናፊ ዝም ብለው ያለ ምክንያት ወይም ያለ መረጃ የሚጽፉ አልነበሩም ለማለት ያህል ነው።

በአሁኑ ጊዜ ደግሞ ታሪክ ጸሐፊዎች አለቁና ደንቆሮዎች(ምንም የመያውቁ) መጻፍ ጀመሩ ብለው በአሲምባ ድህረ-ገፅ ማስፈራቸው ምን ይሆን ብዬ አግኝቼ እጠይቀኩቸው ነበር። የኔ ጥያቄ ለምድን ነው መረጃ ያልጠየቁኝ ወይስ መረጃ አገኝተው ነው ያልጠየቁኝ ብዬ ነበር።

የሳቸው መልስ ግን እንዲያውም አንተም በሚቀጥለው አይቀርልኸም ብለውኛል እንዳልጽፍ ማስፈራራቸው እንዳልሆነ ግን እርግጠኛ ነኝ ። አቶ አቸናፊ በጣም የተማረሩ ናቸው። ምክንያቱም የኢሕአፓ መዳረሻ -DESTINATION- ለማየት ይሻሉና። የተጀመረው የትግል ጉዞ መቃጠሪያ ያስፈልገዋልና ነው። ቅድሚያ የሚሰጠው ይኸው ነው ብለው ያምናሉ። መዳረሻ ያስጨብጡን ስላቸው የፀገዩ ደብተራው ጉዳይ ነው ይላሉ። እንደገባኝ ኢሕአፓዎች በጦርነትም ሆነ በትግል ሲቆሰሉም ሆነ ሲሰወ፤ መንከባከብም ሆነ መቅበር ባሕላችን እና ግዴታችን ነው ብለው ያምናሉ። ይኸንን ከማድረግ አልፈው ድርጅተ-ኢሕአፓ መዳረሻ ሳያዩና ሳያገናዝቡ መጽሐፍ ለመጻፍ ሲራራጡ ያውም እውነተኛ ታሪክ-ኢሕአፓ ያላገናዘበ ሲሆን አቶ አሸናፊ በጣም ያናድዳቸዋል። እኔም በበኩሌ ደራሲዎች ነን ብለው መጽሀፍ ከጻፉ ተቃውሞ የለኝም። መናገር መብታቸው እንደሆነ ሁሉ መጻፍም መብታቸው ነውና። ታዲያ ችግሩ የኢሕአፓዎች ግለ-ታሪክ ወይም ማስታወሻ በሚል ቢጽፉ አቶ አሸናፊ ችግር ያላቸው አይመስለኝም። ስለ ታሪክ-ኢሕአፓ መጻፍ እንኳን ለአቶ አሸናፊ ቀርቶ ለኔም አይጥመኝም። ምክንያቱም እሳቸው ገና ትኩስ ኃይል Activist ሲሆኑ እኔ ደግሞ ተካላካይ ኃይል Advocate ነኝ እላለሁና ነው።

የሚከተሉት የታሪክ ምሁር ሰሞኑን ስለ ኢሕአፓነታቸው ያሉትን እንመልከትና ዕውነት የሠለጠኑ የታሪክ

ጸሐፊዎች አሉን ብለን ለመጠየቅና ለማማረር እንገዳዳለን። የፕሮፌሰሩ የትግልና የዓላማ ኢሕአፓዊ ታሪክ ነው ብለው ሲግልጡ እኔም እንደ አሸናፊ ከአክሱም መስቀል ይልቅ ምንሽር መያዝን ተመኘሁ።

የብጻይ ፕሮፌሰር ቅሌት

ፕሮፌሰር ገብሩ ታረቀ ፕሮፌሰር በመሆናቸው ብዙ አንባቢ የሆነ ሰው ያውቃቸዋል። አሁን ድግሞ አድማጮች ሁሉ እንዲያወቀቸው እያደረጉ ናቸው። በድርጅታዊ ታሪክ-ኢሕአፓ ወይም በ(አክቲቨዢም) ተሳትፎዎቻቸው ጉዳዩን ቢያስረዱን

መልካም ነበር? እሱ እሳቸው ቢያስረዱን ይሻላል ልዩነቱን ካወቁ ማለቴ ነው። የልባችንና የአዕምሮዎችን ውሕደት ተረኩልን እንደማለት እንቆጥረዋለንና ነው። የፕሮፌሰር ገብሩ ኢሕአፓዊ ተሳትፎዎቻቸው በአያሌ ፌስብክ ተለጥፈዋል።

ከፕሮፌሰሩ ጋር የብዙ ዘመን ትውውቅ ነበረን። በአብዮት ጉዞ ግና አብረን መጋዘቻ ያጠራጥራል። ለእኔ የኢትዮጵያ አብዮት ማለት የደርግ አማካሪ ምሁራኖች ከሶቪየት ኅብረት የቀዱትን ንድፈ-ሐሳብ ፤ የወያኔ መሪዎች የተከተሉትን የአልባኒያ ቀኖና ወይም የሕዝባዊ ግንባር የማህዘን ሆሎዎስትር ራሥህን እርሳ መፎከር እንዳይደለ እንዲታወቅልኝ እፈልጋለሁ።

የኢትዮጵያ አብዮት ማለት ኢትዮጵያ ላይ የነበረና አሁንም ያለ አብዮት ነው። ከተፈለገ ሁለት መጣጥፎች በሚከተለው

በእንግሊዘኛ የተጻፈ ማንበብ ይቻላል። [www.http://ethiolion.com/oboaradashwl](http://ethiolion.com/oboaradashwl) ፕሮፌሰር ገብሩ ከአክሱም መወለዳቸው አሳውቀውናል። እንግዲያውስ የኢትዮጵያ ታሪክ የሚጀምረው ከእርስዎ የተወለዱበት

መንደር መሆኑን እንዴት ረሱት? የተማሩትም ታሪክ ነው ተግባሩ ግና የት አለ። እርስዎ የሚነግሩን ያለ የቪዲዮናም፤ የአሜሪካ የጥቁር እና የኢራን ትግል ወዘተርፈ ነው። የኢትዮጵያ አብዮት በሚመለከት አሁንም ከውጭ ለመዘከር USUNA; Combat Challenge እያሉ ቢያመሳክሩ ተቀባይነት አለውን? በበኩሌ አይመስለኝም። እርስዎና እሸቱ ጮሌ ከሌሎች የዩኒቨርሲቴ መምህራኖች በተለየ የተራማጅ መጽሕፍት ስለአነበባችሁ ከደርግ አብዮትና ብሔረተኞቹ የተለየ አመለካከት ለዛውም ሣሙኤል ዓለማየሁ የተሳተፈበት ላብአደራዊ አብዮት አባሎች ነበርን ስትሉ ታሪክ አይፈርድም ትላላችሁ? ይልቁንስ ልጠቁሞት የኢትዮጵያ ታሪክ ለመጻፍ ከፈለጉ አክሱም-አንኮበር-ዝግብ ብለው ይጀምሩ እርስዎ የተሳተፉበት የአብዮት ታሪክ ደግሞ አሲምባ-ጠለምት-መርካቶ ብለው አብዮተ-ኢትዮጵያዊ ብለው ይመራመሩ። ምስጢሩን ያገኙታል።

በተረፈ የኢትዮጵያ አብዮት በሚል ታሪክ ብዙም አልጣመኝም በተለይም የኢትዮጵያውያን መከላከሊያ ሚኒስትር አክሰስ ሙሉ በሙሉ በማግኘትዎ። ነገር ነገርን ያነሰዋልና በበጋ በመካለክያ ሚኒስትር ሥራ አግኝቼ ሥሰራ፤ ስራዬ የመሣሪያዎች ኢንቨንቶሪ ማድረግ ነበር። ታዲያ አንድ ቀን አለቃየን አስጠርቻ አንድ ጥያቄ ጠየቀኩት እሱም የመዘገብኩዎቻቸው መሣሪያዎቹ የት እንደሚገኙ ነበር። አለቃየ ከዛ በኋላ አልተመለሰም እኔም ሳመሩን ሙሉ ደሞዜን እየተቀበልኩ አሳለፍኩት። ነገሩ ቀላል ኖረዋል። ከፍተኛ ሚሥጢር ስለነበረ ነው። በምን ምክንያት ለእርስዎ ክፍት እንደሆነ ግን ለብዙ ሰዎች አርዕስት ሆኖ ነበር። እርስዎ ም አልጠየቁም ይሆናል ለምን የሚለው ጥያቄ ብዙም ሰው አይጋፈጠውምና ነው።

ሌላው ጉዳይ ደግሞ ከዚህ ቀደም የኢሕአፓ ጉዳይ እንደ ያልለየለት፤ ያልተብራራ፤ ግራ የሚያጋባ ወዘተ በማለት በእንግሊዘኛ ጽሁፍዎ aberration በሚል እንዳስቀመጡት ትዝ ይለኛል። አሁንስ ተገለጠሎዎት ማለት ነው። ማለቴ ሁለት የኢሕአፓ ጓዶችዎ በሕይወት ስለሌሉ ነው አሁን መናገር አለብኝ ነው ጉዳዩ ስላልገባኝ ነው። ቢያብራሩልኝ ደስ ይለኛል።

የወደቁትን ብጾት ወይም ሰዎች በአንድ ወቅት በዚች ዓለም መኖራቸው ለመዘከር አይደለም ታሪክ ማለት እንደ እኔ ያልተማረ የሚያስበው፤ ይህም የሥጋ ዘመዶቻቸውና እግዚአብሔር ያቁታል። ለእኛ መሆን ያለበት እነዛ

ሰዎች ምን ሠርተው አለፉ ለመጪው ትውልድስ ምን ትተው አለፉ ነው። የምሁር ድርሻዎ ብቻ ሳይሆን የሚፈለገው የጽንገተ ምሁር ድርሻዎን ለሚቀጥለው ትውልድ እንዲያስረክቡ ነበር። ፅንገተ ምሁር ማለት በግዕዝ ትንሽ እንደ የርስዎ እንግሊዘኛ aberration ስለሚጠጥር concepttheory- application በንድነት ለማለት ነው። ቲዎሪና ተግባር በሚገባ እንደሚያውቁ ይገባኛል ሆኖም በጽንሱ እጠራጠራለሁ።

መደምደሚያ

አቶ አሸናፊ መሮዎቸው በትግል ጠሐፊ ጓዶቻቸው ላይ የከረረ ስድብ አዘል ወቀሳ በመፃፍ ስሜታቸውና ምሬታቸውን ገልጠውልናል። የሜዳ ታጋይ ስለነበሩ የሜዳ ትግል ደግሞ ስለ አላማረ በሜዴኞች ላይ በአጠቃላይ አወገዙባቸው። የሜዳ ጉዳይ ግን ብዙ ታሪክ ስለአለው ማለትም ምን ማለት ነው፤ ለምንድን ነው፤ ማነው የታጠቀው፤ ዓላማውና ግቡ የት ነው፤ እነማን ትተውን ሄዱ ብቻ ሳይሆን እነማን ከዱን የመሳሰሉት ሲተረኩ ነው እንጂ እንዲሁ ወያኔ ብቻ በሚያናፍሰው ተዋጊና አለተዋጊ፤ ተሸናፊና አሸናፊ እያሉ በሚዋሹት ደርግ ያደርገው የነበረው ቀረርቶ በምንም መልኩ አይሻልም።

ዶ/ር ጉበና በሜዳ ያገኙትን ልምድና ሥልጠና በመሠረቱ ሳያላምጡ ወደ ንድፈ-ሐሳብ ሄደው ያለፉበትን ለማወቅ ሲጥሩ ዕውነትም ቅዠት እንጂ ሌላ ሊሆን አይችልም። ሰከን ብለው ሁለቱን ፅንሰ-ሐሰብና ንድፈ-ሐሳብ ቢያቀናብሩ እንዴት ያለ ተግባራዊና ፍሬያማ ውጤት ያስገኙ ነበር። አሁንም ተስፋ ሳይቆርጡ ጥናቱን ያካሂዱ። ኢሕአፓና ኢሕአፓዎችን ያስታርቁ።

ፕሮፌሰር ጉበና ብዙ ተጉዘዋል፤ ብዙ ነገር አይተዋል። ሆኖም ትንሽ ዘር ብለው ወደ ውስጥም ለማየት አልሞከሩም። ፈላስፋው ዘርዐ ያቆብና ቅዱስ ያፌድ እነማን ነበሩ፤ ለምንስ እና እንዴትስ ኢትዮጵያን ይጠቅማሉ ብለው አልተመራመሩም። እርሶ ሊነግሩን የሚፈልጉት ንጉሥ ዘርዐ ያቆብ እና ንጉሥ ፋሲል፤ አለበለዚያ ደግሞ ቴዎድሮስ እና ዮሐንስ የመሳሰሉትን ነው። የፖለቲካ ጎድናቸውን ነው፤ እርስዎ ደግሞ የኦብዮት እና የአመፅ ታሪኮችን ነው። ታዲያ እንዴት ማቀናበር አቃቶዎት። ኮከብዎ ነው እንዳልል የመሪነት ኮከብና የሥነ-ምግባር ኮከቦች አይጋጩም ነበር። ለማነኛውም ብርታቱን ይሰጡትና ኢሕአፓና ኢሕአፓዎችን ያስታርቁ እርስዎም ከቅሌት ይደናሉና።

For comments and critics
oboardashawl@gmail.com